

Citiți lecția din manual: *România în Al Doilea Război Mondial*.

Studiu de caz: Anul 1940 - Sfârșitul României Mari

1. Definiții

Ultimatum = hotărâre irevocabilă, somație, ultimul cuvânt, în practica diplomatică internațională.

Dictat = ansamblu de constrângeri asupra unui stat, prin presiuni politice, economice, militare, pentru a-l determina să accepte anumite condiții împotriva voinței sale.

2. Cadrul internațional

- 23 august 1939 - la Moscova, s-a semnat Pactul Ribbentrop-Molotov ⇒ împărțirea sferelor de influență germano-sovietice în Europa de Est;
- 1 septembrie 1939 - Germania a invadat Polonia ⇒ izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial (1939-1945);
- 6 septembrie 1939 - la Cotroceni, Consiliul de Coroană a proclamat neutralitatea României, obiectivul politicii externe fiind „*buna înțelegere cu toți vecinii și apărarea fermă a granițelor*”.

3. Anul 1940: cedările teritoriale

I. U.R.S.S. (Basarabia și nordul Bucovinei):

- 26 iunie 1940 - România a primit nota **ultimativă** a statului sovietic condus de Iosif Vissarionovici Stalin (1924-1953) privind cedarea Basarabiei și a nordului Bucovinei;
- în urma refuzului sovietic de a negocia, și la sugestia Germaniei, România a acceptat cedarea Basarabiei și a nordului Bucovinei;
- 27-28 iunie - în Consiliul de Coroană, decizia a fost luată cu un scor de 20 voturi pentru acceptarea ultimatumului sovietic și 6 împotriva;
- 30 iunie - trupele sovietice au ajuns pe linia Prutului (a fost ocupat inclusiv Ținutul Herța).

II. Ungaria (Nord-vestul Transilvaniei):

- 2 iulie 1940 - Carol al II-lea i-a cerut lui Adolf Hitler (1933-1945) să garanteze frontierele statului;
- 15 iulie - Hitler a fost de acord cu cererile regelui Carol al II-lea dacă se vor rezolva pe cale pașnică diferendele teritoriale pe care România le-a avut cu Ungaria și Bulgaria;
- 16-24 august - la Turnu-Severin, au avut loc negocieri româno-ungare cu privire la teritoriul Transilvaniei: Ungaria a pretins cca. 69.000 km² din suprafața României, la care guvernul român a răspuns oferind un schimb de populație și o serie de rectificări minore ale granițelor;
- 30 august - **Dictatul** de la Viena: Germania și Italia au impus cedarea Nord-vestului Transilvaniei Ungariei, iar Hitler a acordat garanții teritoriale României;
- 1940-1944 - în Nord-vestul Transilvaniei, etnici români au fost masacrați de trupele regimului condus de Miklos Horthy (1920-1944): la Mihai Bravu, Nușfalău, Ciumărna, Zalău, Treznea, Huedin, Ip, Cerișa, Mureșenii de Câmpie, Camăr, Luduș, Sărmașu, Prundu Bârgăului și Moisei.

III. Bulgaria (Cadrilaterul):

- 19-21 august 1940 - la Craiova, au avut loc negocieri româno-bulgare, în urma cărora s-a decis cedarea Cadrilaterului (județele Durostor și Caliacra) și un schimb de populație;
- 7 septembrie - semnarea tratatului de la Craiova ⇒ cedarea Cadrilaterului Bulgariei.

4. Urmări

- România a pierdut 100.293 km² din teritoriul național (31.4%) și 6.398.243 locuitori (32.09%);
- 6 septembrie 1940 - regele Carol al II-lea a abdicat, locul său fiind luat de Mihai I și guvernul condus de generalul Ion Antonescu.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
3. Stoica, Stan (coordonator), Băluțoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
4. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
5. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
6. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
7. Hitchins, Keith, *România: 1866-1947*, Editura Humanitas, București, 2017.
8. Guida, Francesco, *România în secolul XX*, Editura Cartier, Chișinău, 2019.
9. Guida, Francesco, *Cealaltă jumătate a Europei: de la Primul Război Mondial până în zilele noastre*, Editura Humanitas, București, 2023.
10. Manoilescu, Mihail, *Dictatul de la Viena. Memorii iulie-august 1940*, Editura Paul Editions, București, 2020.

